

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicijski, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne šteč. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Vabilo na naročbo.

Vljudno vabimo vse p. i. gg. dosedanje naročnike, da blagovoljno o pravem času ponovno naročbo na „Slovenca“ in da nam pridobé še novih naročnikov, da zamoremo list vsakemu redno pošiljati.

„Slovenec“ pri opravištvu prejeman velja:

Za celo leto . . .	13 gld. — kr.
„ pol leta . . .	6 " 50 "
„ četrt leta . . .	3 " 30 "
„ en mesec . . .	1 " 10 "

Po pošti prejeman pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gld. — kr.
„ pol leta . . .	8 " — "
„ četrt leta . . .	4 " — "
„ en mesec . . .	1 " 40 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

List se bode pošiljal le na predplačo naročnine ali saj posebno naročilo.

Vredništvo in založništvo.

Angleži, Sudan in Egipt.

Vseh oči se zdaj obračajo na francosko-kitajsko vojskino polje in na Sudan - Egipt. Marsikdo komaj pričakuje novic iz teh dežel; tedaj bo menda prav, da sem ter tje stvar malo razjasnimo; da je vmes tudi malo namišljene politike, t. j. ugibanja, kako bi se znalo to in drugo izvršiti, kaki bi znali nasledki biti itd., je tudi res. Gotovo ne bo nikdo zameril, ker take delajo vsi časniki sploh, tako dela tudi vsak bralec osebno ali le za-se ali tudi upljiva s tem na okolico.

Da je pobitje egipčanske armade v Sudanu tudi Angleže hudo zadelo, razume se samo ob

sebi. Svet je sedaj pričakoval, da se bodo Angleži na vso moč požurili, zapreči Mahdiju napredovanje. Poslali so res vojne ladije v Aleksandrijo in v Suakim ob rudečem morji, a ne sliši se ničesa, da bi šli leva iskat v brlog, Egipčanom pripuščajo vojsko v Sudanu, sami pa hočejo le Egipt braniti. Govori se tudi, da Turke nagovarjajo, naj bi šli v Sudan mir delat. Ali se mar Angleži hočejo uplivu na osrednjo Afriko odreči, in braniti samo Egipt, ali pa čakajo ugodne prilike, in hočejo vmes seči takrat, kedar bodo videli skrajno potrebo, tega ne moremo navadni ljudje razumeti, vsikdar smo vendar slišali, kdor hoče gospodar biti ob spodnjem Nilu, mora posedati tudi dežele, iz katerih prihaja ta plodonosna reka, edini pogoj za rodovitnost v Egiptu.

Mehmed Ali, tisti bistroumen vladar, je dobro poznal, kako važen je za Egipt posest Sudana. Nobena stvar se mu ni zdela pretežavna, da si osvoji Sudan, in vsaka vlada v Egiptu bi imela za to skrbeti, da si pridobi Sudan, da se vkoristi s prirodno rodovitostjo te dežele, in ljudi privadi k delu. Za Egipt je tudi preimenitno vprašanje, kako visoko bode nastopil Nil, ker od tega zavisi ne le rodovitnost v deželi, marveč tudi varnost. Khedive Ismail je v Hartumu postavil mero v Nil in l. 1875 je to obvarovalo Egipt pred povodnijo, ker so pravi čas zatvornice odprli, sicer bi bila nastala občna beda.

Dosihmal smo govorili le o mnogih koristih, ktere donaša Sudan Egiptu, kolike važnosti pa je za izobraženje Afrike, ako v Sudanu gospodari krščanska vevlast ali vsaj taka, ktera razširjenju krščanske omike ne nasprotuje! Ako se Mahdiju posreči, da vtrdi tam svojo oblast, vničeno je za dalje časa krščanstvo in ž njim vsaka omika, kupčija s

sušnjimi bode se na novo oživela, islam se bode širil iz Sudana na vse strani, fanatizem mohamedanov se bode vnovič razvnel. Časi so že sicer davno minuli, ko so šli Evropejci pod zastavo sv. križa v boj proti polumescu, a v takih okoliščinah bi bilo Angleško in Francosko prisiljeno gasiti vzplamteči ogenj islama, in sicer Francosko zaradi Algiera in Tuneza, a Angleško zaradi Egipta in tudi zaradi svojih podanikov v Indiji. Nemogoče pa tudi ni, da bi se izlam, ko je potlačen v Evropi in onemogel tudi v Aziji, v Afriki ne oživel, v kazni zanikernim kristjanom v Evropi, kateri gredo v današnjih časih v boj le za gmotne koristi, vero pa le toliko čislajo in pripuščajo, kolikor se to zлага z drugimi koristmi in z njih politiko, mohamedani pa se pri vsi svoji spridenosti bojujejo le za vzore, kateri jih slepo navdušujejo.

Znano pa je, kaj dela verni fanatizem (prenapetost), kako mnogokrat vniči in prevrne vse hladnokrvne še tako dobro izumljene in podprte račune posvetnih, le za gmotne koristi vnetih in delajočih malih ali velikašev, ljudstev ali vladarjev. Le pogledjmo v srednji vek; takratne vojske: začetki, vzroki, učini in nasledki nas o rečenem prav lahko prepričajo.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. decembra.

Avstrijske dežele.

Njih Veličanstvo odlikovali so ministra zunanjih zadev *grofa Kalnoky-a* z velikim križem reda sv. Štefana in skupnega finančnega ministra gospoda *Kallaya* z velikim križem reda sv. Leopolda.

V *Galiciji* potrdila se je postava, ki naklada občinskim tajnikom in županom od-

Listek.

Knjige družbe sv. Mohora za l. 1883.

Našemu narodu toliko koristna družba sv. Mohora je pred nekaj tedni razposlala knjige svojim udom. Nad 170.000 iztisov je romalo po vsem Slovenskem, in naš dobri narod imel bode zopet dokaj podučnega in zabavnega berila o zimskih večerih in praznikih med letom. V resnici smemo biti ponosni, da imamo družbo, ki šteje toliko udov in podaja vsako leto svojim družnikom za mali donesek toliko zdrave dušne hrane. — Iz družbinega oglasnika namreč zvemo, da ima letos družba 28.390 udov, toraj blizo 4000 več od lani. „Toliko jih dosedaj še ni jedno leto ni bilo vpisanih“, naznanja nam radostno družbin odbor.

Oglejmo si malo letošnje knjige, katerih je šestero:

I. Življenje preblažene Device in Matere Marije in sv. Jožefa, II. snopič.

Spretni in našemu vernemu ljudstvu po mnogih spisih dobro znani pisatelj nadaljuje lani pričetno, mikavno in prikupljivo stvarino, ki se konča z rojstvom Jezusovim. Stvar, že sama na sebi mikavna, je še posebno zanimiva po mnogih izrekih cerkvenih očetov in drugih častilcev sv. Družine. Gospod pisatelj je imel gotovo mnogo truda s tem delom, pa prepričan sme biti, da mu bodo pobožne duše gotovo zelo hvaležne. Opomniti bi hoteli le to, da se nam zdi stvarina preveč raztegnjena, kar braleca prehitro utruja. Beseda je lepa in brez večjih hib, le podobe nam posebno ne ugajajo, ker so nektare malo umetno izdelane.

II. Cecilija, I. del. Krasna knjižica! Tisek razločen in zelo ličen, oblika ljudstvu prav priročna. Po kratkem predgovoru sledé „najpotrebniše molitve doma in v cerkvi“. Kratke, pristržne molitvice, da bi si jih verni le tudi vtisnili v spomin in srce! Dalje pride „sv. maša v čast pres. Trojice“. Tu ne vemo, v kateri namen je ta poslovenjena maša. Ali

jo bodo verniki brali z duhovnikom pri sv. opravilu? Za pevce je preobširna; bolj primerna pa je za-nje druga sv. maša. Ker se je pa že prva maša v Cecilijo sprejela, bilo je hvale vredno, da ste se pridejali tudi latinski „gloria“ in „credo“, da imajo pevke in latinščine nezmožni pevci vsaj latinsko besedo pred seboj. V nekterih krajih namreč pojó sploh latinsko mašo tako popačeno, da te ali smeh posili, ali jeza zgrabi!

Kar se pa napevov tiče, katerih obsega Cecilija mnogo za vse čase cerkvenega leta, jih mi ocenjevati ne moremo, to prepustimo strokovnjakom; nekaj vendar ne moremo zamolčati. Prvič bi bili želeli, da bi bil č. g. vrednik raznim napevom pridejal imena njihovih pravih stvariteljev; a drugič moramo vprašati, čemu pa bode sploh Cecilija priprostemu ljudstvu? S to knjigo jevstroženo le organistom in tu pa tam kaki pevki, naš oratar pa si jo bode ogledoval, zgibal z ramama in naposled rekel: čemu so mi te kljake! Ali se bodo otroci

govornost gledé svojega uradovanja in opravištvá nasproti okrajnim glavarstvom. Večina galiških županov po deželi ne zna ne pisati in brati, so toraj prisiljeni tajnike najemati. Večina teh tajnikov so pa židje in vrlo skrbé, da velik del občinskega premoženja zgine — židom v žep. Ako se kaj občinskega daje v zakup, že tako obračajo, da je zakupnik žid; ako se kaj prodaja, že tajnik na to gleda, da žid jako po ceni kupi, po čim, nihče ne vpraša, samo da se prodá, pa je dobro. Tako vé „Tribüne“ za slučaj, da je bila Rzeszowska občina svojemu grajščaku neko malenkost dolžna. Grajščak je gnal na kant in je res prišel občinski gozd na prodaj, ki blizo 400 oralov meri. Grajščak ga je sam kupil po javni dražbi za 21 gold. Ubogo ljudstvo; žalibog, da se to večkrat in marsikje ponavlja!

Ministerski svetovalec **Anton David** pride za ravnatelj denarstvu pri deželni vladi za Bosno in Hercegovino. To je isti gospod, ki je v Zagrebu obesil dvojezične grbe, in tako povod dal krvavim nemirom.

Na Hrvaškem ni pravega zaupanja med narodno stranko in novim banom grofom Khuenom. Da si tudi je sedaj ona najmočnejša stranka, se ji zna vendar le primeriti, da se razbije na skrivnem šuntanji, s katerim unionisti dan na dan bana obdelavajo. Za ta slučaj bi jih pač malo k unionistom pristopilo, več pa k zmerni opoziciji, ki je središče hrvaške inteligencije. Kakor se čuje, tudi pravna ali Starčevićeva stranka od dne do dne raste, graničarji pa vendar le ne marajo za-njo, in so z zmerno opozicijo prijateljstvo sklenili.

Hrvaški deželni zbor je zopet začel danes zborovati. V klubih je bilo te dni posvetovanje o znanem Vojnovičevem nasvetu.

Telegram nam je naznanil smrt ogerskega ministra grofa **Gedeona Radaja**, ki je umrl v sredo ob pol enajsti uri dopoludne na Dunaji za boleznijo v vratu. Že pred 6 meseci je rekel dr. Billroth, da bode težko čakal novega leta. Ranjki je rojen 1. maja 1841. Služil je svoje dni pri vojaki, bil je voljen v ogerski državni zbor, in je bil 10 let ud zbornici. Minister je postal 4. oktobra 1882 po smrti Bele Seende. Njegov oče še živi, star 77 let. Ranjki je potomec stare slavne rodovine, ki sega notri v 12. stoletje, ki je dala državi več slavnih mož.

Vnanje države.

iz Beograda se novica vendar le potrjuje, da sta bila ondašnja liberalca bivši minister Ristič in Radivoj Milajković resnično pri kralju Milanu, kjer so se o ministerski krizi menili. Dogovori so prazni ostali, ker je Ristič več zahteval, kakor pa bi kralj Milan za sedaj lahko dal. Ako bi se Rističu res primerilo, da se zopet na prvi ministerski stol vsede, bodo na Srbskem zopet dnevi nastopili, kakor so bili pred letom 1875 in tudi zunanja politika morala se bo spremeniti, ako bo hotela

z notranjo v soglasji ostati. Ristič je odločen prijatelj Rusov in o „Švabah“ neče nič vedeti.

Generalni guverner iztočne Rumelije, **knez Bogorides**, vpeljal je zemljišni kataster, da bi zvišal dohodke, ki so mu vsled razkošnega in spridenega življenja njegovih višjih uradnikov pieli postali. Prebivaci te novotarije ravno niso veliko veseli. Pač bi bilo res bolj umetno, ko bi bil knez za to skrbel, da se ondi hudo zanemarjeno poljedelstvo zboljša, ktero bi mu bilo tudi večje dohodke dajalo.

iz Rima, 26. dec. Sv. oče so uradno sprejeli prince Ludovika Viljema Badenskega, drugega sina nadvojvode, spremljal ga je pruski poslanec g. Schlözer k sv. očetu, potem je prince obiskal še državnega kancelerja msg. Jakobinija.

iz Pariza. Starešinstvo je 27. decembra sprejelo ves troškovnik izvzemši budgeta za javna dela in razne nastavke, ktere je odobrila poslaniška zbornica, a črtala komisija v starešinstvu, zopet vzprejela. — Nadškofu v Parizu je priznala 45.000 frankov, zbornica je bila to znižala na 15.000 frankov, isto tako je starešinstvo privolilo 616.000 frankov, kar je črtala zbornica.

Angleži si na vso moč prizadevajo, kako bi se jim posrečilo kako posredovalno ulogo v francosko-kitajskem boji v roke dobiti. Sami od sebe se ne bodo urivali ne Francozom ne Kitajcem, če bi jih pa ena ali druga vlada prosila za posrednike, bodo pa z največjo nesebičnostjo častni posel sprejeli in ga tudi vestno izpeljali!

Izvirni dopisi.

iz Begunj na Gorenjskem, 27. decembra. Umrli so naš preč. g. župnik in dekan Silvester Kešé 12. dec. in še le zdaj prejmeš, dragi „Slovenec“, nekaj črtic iz življenja in delavnosti nepozabljivega našega duhovnega očeta. Rojeni so bili ranjki 31. dec. leta 1815 v sv. Petru pri Novem mestu. Gimnazijo so dovršili v Novem mestu, bogoslovje pa v Ljubljani. Zavoljo svojega izglednega obnašanja in svoje marljivosti bili so že v tretjem letu bogoslovja v mašnika posvečeni in po dokončanih študijah od ranjkega knezoškofa Antona Alojzija za kateheta in učitelja v Radolico poslani. Skozi celih 17 let so delovali tukaj kot goreč duhoven pastir, na leci in v spovednici in neutrujeni katehet in učitelj v šoli. Zato so si pa tudi v teh 17 letih ljubezen in spoštovanje vseh Radoličanov tako pridobili, da je bila žalost splošnja, ko se je zaslišal glas, da so njih vrli zakristan župnikom v bližnjo begunjsko faro imenovani. Tudi ranjkemu za-

kristanu bila je ločitev iz priljubljene Radolice težka, pa vdani služabnik Kristusov gré označovat seme božje besede, kamor ga pošlje njegov višji duhovin pastir. Zato tudi ranjki Silvester, dasi s težkim srcem, zapusté Radolico in se leta 1859 na svojo novo faro v Begunje preselijo in tukaj so potem delovali neutrujeno do svoje smrti skozi celih 24 let. Njih neutrujena delavnost in gorečnost, pa tudi vsestranska izobraženost, bila je kmalo znana, zato ni bilo čuda, da so bili nekaj let pozneje za dekana in e. kr. šolskega nadzornika radoliškega okraja imenovani. — Kot dekan bili so svojim podložnim duhovnim sobratom v resnici brat. Prijazni z vsakim, so tudi svarili, če je bilo treba, pa le ljubeznjivo in krotko, tako, da se ti niso mogli zameriti. — Kako so se ranjki kot šolski nadzornik obnašali do učiteljev svojega okraja, vedó najbolj dotični gg. učitelji, ki so imeli z njimi opraviti. Zato so bili pa tudi pri njih priljubljeni in vse jih je rado ubogalo, ker so videli ranjkega dobro in ljubeznjivo sreč. Koliko veselje so ranjki imeli do šole in do otrok, moral si jih le opazovati v šoli. Dasi sicer bolj resen mož; bili so vendar v šoli med nedolžnimi otroci sami otrok in se z njimi pogovarjali prav po otročje. — Koliko so ranjki kot domači župnik za begunjsko faro cerkev storili, ne bom na drobno našteval. Le toliko rečem, da lepo ubrani novi begunjski zvonovi, znotraj in zunaj popolnoma prenovljena farna cerkev in veliko dragocene mašne obleke bo pričalo v gorečnosti in delavnosti ranjkega župnika, ko bodo njegovi ostanki že davno v grobu stohneli. — Red in snažnost bila jim je čez vse draga. Da je cerkveno perilo čedno in snažno, to mora biti prva skrb duhovnega pastirja, tako so mi nepozabljivi župnik večkrat rekli, pa tudi v privatnem življenji jim je bil lepi red nad vse. Tako so se trudili ranjki dekan, tako delovali v cerkvi in šoli, zato je bilo pa tudi veselje splošno, ko so bili letos o priliki cesarjevega prihoda od Njihovega Veličanstva samega s križcem Franc. Jožefovega reda odlikovani. Žal, da so ga tako malo časa nosili, upajmo, da so ga z večno krono v nebesih zamenjali.

Kako ljubezen in spoštovanje so ranjki dekan in okrajni šolski nadzornik povsod imeli, kazal je veličasten pogreb, ki je bil 15. dec. ob pol 10. uri. Dasi adventni čas in zraven še v soboto, zbralo se je vendar 38 preč. du-

šoli iz te knjige učili? Zeló dvomimo, da bi se mogli otroci toliko izuriti, da bi po sekirah peli. Če so gg. hoteli enako delo med ljud spraviti, naj bi bila družba sv. Mohora to knjigo založila ter jo onim udom razposlala, ki bi se bili za-njo oglasili; drugim pa naj bi se kaj primernejega v odškodnino podalo. *)

*) O cerkveni pesmarici Ceciliji dobili smo več dopisov različnih sodb. Eden na pr. jo neizmerno graja trdeč, da je zaradi nje velika nezadovoljnost med družniki, da se bode prihodnje leto njihovo število skrčilo, da izmed 28000 udov jih ne dobiš 4000, ki bi poznali notni zistem, in njim na ljubo naj se prezira ogromna večina 24000, koliko pobožnega in kratkočasnega berila bi se jim bilo lahko dalo namesto nje itd. itd. — Eden pa jo neizmerno hvali, trdeč, da je bila težko pričakovana, da je mora biti vsak vesel, komur je pravo cerkveno petje mar, da po nekterih cerkvah tega še ni, krivi so le duhovni in orgljava, da se v tem ne sme izgovarjati na ljudi, da je njena notranja vrednost neprecenljiva, in jo prav opisuje v „Zvonu“ št. 11 slovenski skladatelj D. Fajgelj, da je zbirka izvrstna tudi zato, ker se nekterim pesmam mesto slovenske besede postavi lahko latinska in se lahko pojó pri slovesni službi

III. Zgodovina sv. katoliške cerkve, spisal dr. Ivan Križanič. Pravo je zadela družba, da se je odločila izdati cerkveno zgodovino. Kakor se namreč našemu ljudstvu razjasnuje po g. Staré-tovi zgodovini preteklost človeškega

božji itd. itd. — Vsem nihče ne vstreže, in tudi mi tel trditve ne bomo razsojevali. Opomnimo le, da zaradi edine knjige se družba ne sme grajati in popuščati, ker za letnino 1 gld. daje vedno še dokaj gradiva — toliko, da mora vsak biti zadovoljen in hvaležen. Gledati pa je vendar tudi na to, da je petje v cerkvi ljudstvu v spodbudo, vzlasti o največjih praznikih, da ne bode, kar se po mestih že opazuje, čim daljša „gloria in credo“ na koncu, tem manjša in redkejša po cerkvi. — Kar bi še mi zraven dostavili, je to, da oblika je za orgljava skoraj malo premajhna, zlasti če bo knjiga vezana. Potem bi pa znabití res ne bilo napačno, ko bi bila družba poseben poziv izdala, da naj se vsaki oglasi, kdor hoče „Cecilijo“ prejemati ter naj nekoliko doplača. Če bi bila doplača zmerna, bi gotovo ne bil nobeden godrnjal, ker vsak lahko vé, da take tiskovine stanejo mnogo denarja; družbi sv. Mohora bi bilo pa oboje prav prišlo, namreč manjša izdaja iztisov in nekoliko svetlica denarja. Vredn.

rodú, tako naj bi mu cerkvena zgodovina pojasnila razvoj katoliške cerkve. Le škoda, da se je morala svetna zgodovina pretrgati, in da se bo to prihodnje leto s cerkveno zgodilo.

Po primernem uvodu razdeli g. pisatelj cerkveno zgodovino v tri veke, in vsak vek v dve dobi. Prvi vek, kterege obsega letošnji zvezek, sega do l. 692. Čudna je ta delitev z l. 692, ker v drugem zvezku bode moral g. pisatelj nazaj poseči do ljudskega preseljevanja, toraj za okroglih 200 let. Nahaja se pa ta delitev tudi v družih knjigah, in gotovo le zato, ker se zgodovinar do sedaj giblje le na jutrovih tleh in hoče v prihodnjem zgodovino na večeru podati celotno.

O vsebini sploh omenimo le to, da je g. pisatelj ob kratkem, pa prav dobro naslikal razvoj sv. cerkve in njen boj s poganstvom. Mnogi citati so tej knjigi, kar jedi sol. Boljše bi morda bilo, ko bi bil g. pisatelj navel najprvo imena imenitnejših cerkvenih zagovornikov in potem skupno namen, način in vspehe nji-

hovnih gospodov in okoli 20 gospodov učiteljev svojemu predstojniku zadnjo čast skazat. Med duhovnimi gospodi so bili preč. g. kanonik dr. Klofutar iz Ljubljane, ki so vso žalostno slovesnost vodili. Tudi blagorodni gosp. c. kr. okrajni glavar iz Radolice, c. kr. pravdnik in c. kr. višje nadsodnije svetovalec blag. gosp. Perše iz Ljubljane, sta se vdeležila žalostne slovesnosti. Vernega ljudstva pa je bilo, da se je vse trlo. Gospodje duhovniki in gg. učitelji so skupno zapeli pred farno hišo: „Blagor mu“ in cel sprevod se podá v prelepo begunjsko cerkev. Po opravljenih molitvah za mrtve stopijo na leco preč. g. kanonik, oči vseh so na-nje obrnjene. „Bog mu daj večni mir in večna luč naj mu sveti“, tako pozdravijo žalostne svoje poslušalce. „Vesel sem vselej v Begunje prišel, kadar sem prišel Vašega župnika in svojega prijatelja obiskat — pravijo nadalje preč. gosp. pridigar, pa danes moje srce ni veselo, današnji obisk veljá ranjekemu prijatelju — Vašemu župniku, ki ga ni več med nami“. In poten so slikali v čvrstem in res ganljivem govoru življenje ranjkega kot neutrujenega in gorečega duhovnega pastirja in ga stavili v izgled. Glasni jok po cerkvi je pričal, da je resnica, kar so govorili preč. g. kanonik, pa tudi njih je žalosten prizor presunil, tako, da se joka zdržati niso mogli. Potem so služili preč. g. kanonik presv. daritev za ranjkega, stregla sta jim preč. g. dekan iz Kranja in preč. nunski spovednik in duhovni svetovalec g. Jeriha iz Škofje Loke. Po dokončanem opraviilu se začne dolg sprevod pomikati na begunjsko pokopališče, ki ga je ranjki tudi popolnoma popravil in prenovil. Po opravljenih mrtvaških molitvah zapojó peveci ganljivo pesmico „Jamica tiha“, verno ljudstvo pa se zamišljeno razide, kakor da bi hotlo vprašati: Ali je res, da so jih pokopali?

V četrtek, 20. dec. se je obhajala sedmina po ranjem g. dekanu. Prečastiti gospodje begunjske dekanije so hoteli še enkrat pokazati svoje spoštovanje in ljubezen do preč. svojega dekana, kajti zbralo se jih je okoli 20 k slovesnosti. Pa tudi begunjski farmani so pokazali, da so v resnici ljubili in spoštovali svojega duhovnega očeta, kajti tudi ta dan je bila cerkev tako polna, da je bilo res ginjaivo. Naj počiva v miru, preblagi dekan, njegova dela so šla za njim. —c.

Domače novice.

(Naročnikom „Duhovnega Pastirja“) naznanjujemo, da zaradi nekih zaprek lista ta teden nismo mogli razposlati. So pač pri prvem listu rade kake neprilicnosti; za naprej bode šlo že bolj v redu.

(Dnevni red seje mestnega odbora), ktera bode v ponedeljek 31. dne decembra 1883. leta ob 5. uri zvečer v mestni dvorani. A. Tajna seja. Rešitev prošelj za službe, nagrade, podpore itd. B. Javna seja. I. Finančnega odseka poročilo o proračunu za 1884. leto. II. Šolskega odseka poročilo: a) o podelitvi Fran-Josipove ustanove letnih 50 gld; b) o odloku c. k. dež. šolskega sveta glede reguliranja učiteljskih plač.

(Redni občni zbor čitalnice ljubljanske) vršil se je, kakor smo včeraj poročali, 26. dne t. m. v društveni dvorani. Predsednik gosp. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški pozdravi zbor v daljšem govoru, v katerem je razvoj društva v preteklem letu razkladal in izrekel željo, da bi se temu lepemu prvemu narodnemu društvu še kolikor mogoče več novih udov v korist društva pridobilo. Društveni tajnik gosp. Fr. Drenik poroča jako obširno splošno društveno delovanje, ktero sporočilo bode v letopisu objavljeno; dalje poroča blagajnik gosp. Franc Kadilnik, predlaga račun in proračun, ter se v nju pregled izvolijo gospodje: Jeločnik, Turk in Žagar.

Potrdijo se predložena pravila pevskega zbora čitalnice, in spremenijo se nekteri paragrafi društvenih pravil, o katerih omenimo, da se je vsled vpisave rodbin sledeče vkrenilo: Med vpisano rodbino se štejejo: oče, mati in nesamostojni otroci; vsaki samostojni člen ene rodbine bi se moral posebej vpisati, ako bi želel čitalnični ud postati; za druge nesamostojne člene rodbine zamore se pa letni listek po 1 gld. doplačati.

Dalje se je vršila volitev, ktere izid smo že včeraj naznanili.

V posamičnih predlogih sprejelo se je naročiti zopet 10 natisov „Mira“, naročiti list „Zlata Praga“, opustiti pa „Ljudski glas“. — Izrečena in odobrena bila je želja, da bi se „Sokolovi“ javni zabavni večeri in „Jour-fixi“ edino le v čitalnični restavraciji izvrševali. J. V.

(Narodna čitalnica ljubljanska) priredi dne 31. decembra 1883 „Silvestrovo veselico“ v

zgornjih društvenih prostorih. Sodeluje gledališki orkester pod vodstvom g. L. Wiedemanna. Spored: 1. A. Bergen: „Čitalnica pri branjevki“, burka v 1 dejanji, poslovenil J. N. 2. G. Stolz: „Dete v oblaci“, ouvertura, svira godba. 3. Gj. Eisenhut: „Mazurka“, moški zbor. 4. J. Wiedemann: „Zvonki na Silvestrov večer“, valček, svira godba. 5. a) Dr. B. Ipavec: „Kedar mlado leto“, b) F. S. Vilhar: „Ustaj“, mešana zbor (nova). 6. E. Scherz: „Italijanska podoknica s kitaro“, svira godba. 7. A. Nedvč: „Ponočni pozdrav“, moški zbor z bariton-samospevom, solist g. Avgust Pucihar. 8. L. Wiedemann: „Kraljica plesa“, polka franč. svira godba. 9. J. C. Metzger: „Jutranji koncert na kmóti“, pevska šala s spremljevanjem glasovira (novo), spremljuje gospod J. Přibil. 10. J. Gungl: „Potpouri slovanskih napevov“, svira godba. 11. Gj. Eisenhut: „Na Savi“, valček za moški zbor (nov). 12. „Pozdrav novega leta“, govori gosp. Robert Bežek. 13. Loterija. 14. K. Hoyer: „Po polnoči“, brzpolka, svira godba. Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Do 11. ure ni dovoljeno v dvorani kaditi. Vstop imajo izključljivo le častiti udje „Čitalnice“ in „Sokola“.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) priredi na novega leta dan v svojih prostorih v Knežnem dvoru božičnico s sledečim Sporedom: 1. „Božična pesem“, zbor. — 2. Nagovor čast. gosp. predsednika. — 3. Popotnica „Kolo“, zbor. — 4. „Sveti večer“, deklamacija. — 5. „Cerkvica“, čveterospev. — 6. Ein Geselle. wie er sein soll“, deklamacija. — 7. „Domovina“, zbor. — 8. „Pes izda morileca“, deklamacija. 9. „Društvena pesem“, zbor. — 10. Pravda. Veseloigra v dveh dejanjih, priredil A. Kržič. — Tombola. Začetek ob pol 6. uri zvečer.

(Cerkveni koledar ali direktorij) za prihodnje leto kaže duhovnom nekaj novin v molitvah in sv. mašah, nekoliko več „de ea in de eo“, posebej pa str. 15 ima ljubljanskim mestnim mežnarjem in zvonarjem kazalo, o katerem času naj vselej zvonijo na večer „Zdrava“ ali „Ave Marija“, da se v okom pride mnogim pritežnostim ter vstreže že davnej razodevanim željam. Tako je prav. Ne bi bilo napak, ko bi tudi po deželi ravnali se po tem kazalu, vsaj kolikor je mogoče, in da se tako lepo pokaže tudi v tem katoliško soglasje.

(Umrl) je na ljubljanskem gradu 23. t. m. kmetiški fant Anton Bezljaj iz Spodnjega Kašlja, ki je bil ondi zaradi zavrattnega umora žandarja Lengarja v Zalogu — obsojen na 20 let ječe.

(Nesreča po neprevidnosti.) V kolodvorskih ulicah se je včeraj po neprevidnosti neke matere zgodila velika nesreča. Mati je namreč, zakurivši peč, pustila v sobi dva otroka, eno malo v postelji, veči deklici pa naročila, naj pazi ná-njo; potem je zaklenila oboje v sobo in šla na trg. Veče deklice se nasloni ob peč, da bi se grelo, vname se ji obleka na hrbtu, da začne od bolečin upiti na vse grlo. Ljudje prideró in ker so vrata zaklenjena, vlomijo jih s sekirami in zaduše ogenj, a deklice je po hrbtu in okoli ledij tako hudo opečeno, da bo težko ostalo pri življenji. Lahko si je misliti, kako se je vstrašila mati vrnivši se domá. Kar tulila je in slednjič padla v omedlevico. — Ta nesreča bi bila utegnila biti še večja, ako bi ne bili ljudje tako naglo slisali krika in prihiteli; nastal bi bil ogenj in morda bi bila zgorela oba otroka. — Zopet treba klicati: Stariši, pazite na svoje otroke!

hovnih zagovorov. To bi bilo bolj pregledno. — Preobširna pa se nam zdi razprava o krivovercih. Reč je že sama na sebi zamotana, in kaj težko jo je pri prostemu človeku umljivo povedati.

Notranja cerkvena uprava pa, namreč duhovstvo, bogočastje in krščansko življenje opisana je vzgledno. O razvrstitvi tvarine so mnenja pa različna. Naše je to-le: Bolj pregledno bi bilo, ko bi bile krivovere takoj v prvem poglavji uvrstene med sočasno tvarino, in notranja cerkvena uprava naj bi se obravnavala skupno na konci zvezka. Tako pa zgubi bralec, novinec pravo nit tega in onega.

Še nekaj o pisavi. Ta je, kolikor mogoče umevna in poljudna, a najdemo vendar toliko slovniških hib, da se bralec nehoté spotikuje ob nje. Mogoče, da jih moramo največ zapisati tiskarju na račun. Omenimo le nektare: Na str. 6 „Luterja“ mesti „Lutra“, „malikovanji“ mesti „malikovanju“, „pričejoč“ str. 87 m. „pričujoč“, „katakombih“ str. 46 m. „ka-

takombah“, „cerkevjo“ str. 82 m. „cerkvijo“ itd. Čudno se glasi: „Zgubiti sreč“ str. 41, „odpovedati se vere“ str. 43 m. „veri“, „med solzami“ str. 44, „oblast nad cerkev“, „Jezusa pridigoval“, str. 84 m. „oznanjeval“, „niso naukov predajali?“ str. 123, „upirati se“ str. 159 m. „opirati se“, „iz fanta so zvedeli“ str. 39 m. „od fanta“. Bolj neznane so besede kot: „navdut“, „molenka“ str. 120, „slovit“ st. 197, „svaja“ str. 191, „pipati“ str. 190, „žmeriti“ str. 193, „nevoljaš“ str. 191, „kuparija“ str. 63. Neprimerni so izrazi kot: „kimniti“ str. 125, „nauke do nagega razkriti“ str. 125, „oko duha“ str. 156, „izrešiti“ str. 187, „pridušiti“ str. 187 itd. Gospod pisatelj rabi tudi večkrat dovršivne glagole z nedovršivnimi. Omenili smo te večje ali manjše pomanjkljivosti, ker želimo, da bi se jih v prihodnje ogibal. Škoda namreč, da je sicer kaj lepa knjiga v tem oziru pomanjkljiva.

(Konec prih.)

(Neprostopoljen gost) je bil na sv. Štefana dan v Ljubljani bivši vrednik tržaškega „irredentovskega“ lista „Independente“ g. Henrik Juretič; spremili so ga v Inomost, kjer se bode imel pred porotniki zagovarjati zaradi hudodelstva veleizdaje. To je že drugi slučaj letos, da se vjeti „tiči irredentovci“ ne postavljajo pred tržaške, temveč pred tirolske porotnike. Prvi je bil Oberdankov voznik, ktere ga so v Inomostu na smrt obsodili in je bil pozneje od presvitelega cesarja pomiloščen in v dosmrtno ječo obsojen.

Razne reči.

— O gosp. P. Heidrihu izvemo iz prijateljskega pisma, da v ženski kaznilnici v Wiener Neudorfu ni le slovenščine ne pozabil, temveč še češčine se priučil. V fari sami živi do 600 Čehov, krog Dunaja kake tri ure v daljavi do 150.000. Kaj bi počeli Dunajčani in bližnji Nemci brez Čehov, ker ne bi imeli delavcev v tovarnah in pri železnicah, po hišah ne kuharic, umazanci ne peric, po opekarnah ne pomočnikov itd.! Pa jim še domače šole češke ne privoščijo! Med redovniki so tudi Čehi, Slovencev malo, in morebiti dojde vsaj bliže med svoje rojake mnogo pogrešani gosp. o. Karol Heidrih.

— Nesreča. V Šentvidu nad Ljubljano je Božični praznik ondanji cerkvenik na polz-kem potu tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Zdravniki so mu jo vravnali, a vendar trpi velike bolečine in se bo moral še dolgo zdraviti.

— V komitatu Vespriskem na Ogerskem se zločinstva tako množe, da je oklican nagli sod (Standrecht).

— Dva anglikanska duhovna sta prestopila k pravi veri, in to: dr. Jurij Benson Tatum, kaplan pri cerkvi sv. Magdalene v Oksfordu, in Jakob Dyne Godley v Cambridgu. Uni je prestopil pri oo. oratoriji v Birminghamu, le-ta pri jezuitih v Roehamptonu.

Telegrami „Slovenca“.

Zagreb, 28. dec. Deželni zbor je s 54 proti 32 glasom po burnem razgovoru odložil razpravo Vojnovičevega predloga do tje, ko bodo krajinski poslanci potrjeni. Indemnitetna predloga se je rešila, pričela pa verifikacijska debata.

Pariz, 28. dec. Časnik „Republique française“ piše: „Kedar bo dokazano, da so prave kitajske čete v Sontaji, bo Francoska imela neovrgljivo pravico tirjati od Kitajske vojno odškodovanje. Če bi ta ne plačala, bi si Francoska kaj zarubila.“

Oporto, 27. dec. Angleška ladija je pripeljala sém 53 oseb, ki so bile na belgiškem parniku „Plantya“, kateri se je bil potopil, in so se rešile.

Tuji.

27. decembra.

Pri **Maliči:** Lustig in Löwy, kupca, z Dunaja. — Mirosl. vitez pl. Krobotin, c. k. vradnik, iz Trebinja. — Franc Romauch, c. k. topničar, iz Trebinja. — Jan. Komljanec, c. k. učitelj veronauka, iz Kočevja.

Pri **Stonu:** Gloss in Englhofer, c. k. poročnika, iz Kamnika. — S. Vilhar, iz Zagreba. — G. Martinolich, iz Trsta. — Ferd. Gašpari, c. k. živinozdravnik, iz Postojne.

Pri **Južnem kolodvoru:** Hermina Bruck, zasebnica, s hčerjo, z Dunaja. — Alfonz Reif, kup. potovalec, iz Prage.

Umrli so:

27. dec. Marija Cerer, hišnega posestnika hči, 10 mes., Crna vas št. 15, božjasti.

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič.**

V bolnišnici:

23. dec. Matevž Likar, dninar, 54 let, vsled raka v požiralniku.

24. dec. Jožef Blančani, gostač, 63 let.

25. dec. Janez Tavčar, gostač, 73 let, vsled kron. katar v črevesu.

26. dec. Franc Zaletel, gostač, 41 let, kron. tuberkuloza. — Matija Skalar, kovač, 26 let, kron. tuberkuloza.

Dunajska borza.

28. decembra.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. —	kr.
Sreberna	79	65
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	90
Papirna renta, davka prosta	93	75
Ogerska zlata renta 6%	120	75
„ 4%	88	55
„ papirna renta 5%	85	70
Kreditne akeije 100 gld.	293	—
Akeije anglo-avstr. banke 120 gld.	111	20
„ avstr.-ogerske banke	842	—
„ Länderbanke	112	—
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	620	—
„ državne železnice	320	25
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	218	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	122
4% „ „ 1860	500	134
Državne „ srečke iz l. 1864	100	167
„ „ 1864	50	166
Kreditne srečke	100	173
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	103	40
„ Ferdinandove sev.	104	75
London	121	05
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	72
Francoski napoleond.	9	61
Nemške marke	59	40

Priznano nepokvarjene, izvrstne voščene sveče

izdelujeta (14)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Gospodu
Gabrijelu Piccoli,
lekarju
v Ljubljani.

Vaša „Francova esenca“ je edino zdravilo, ki se mojemu žledenu prilaga. Po vsakem zavžitju mi je lažje in bolje.

Kamnje pri Černci 1883.

Josip Sovdat, župnik.

Enajst let že trpim na zabasanji in hemeroidah in ne poznam ga zdravila, da bi mi toliko pomagalo, kakor Vaša „Francova esenca“, za katero se Vam najlepše zahvaljujem.

Ivan Zehrau, Gorenje Ležec, Kranjsko.

Prosim, da mi odmah pošljete 100 steklenic Vaše izvrstne „Francove esence“.

Aleksandrija v Egiptu meseca avgusta 1883.

Marija Dolinsch.

Prosim uljudno za 24 steklenic Vaše „Francove esence“, ki je nedvomljivo najboljši pripomoček zoper kašelj, hemeroidje, mrzlico v žledenu in gliste.

Pulj meseca decembra 1882.

Josip vitez Scordili, c. k. policijski komisar.

Vaša „Francova esenca“ s sijajnim uspehom rabim. Prosim odmah za 24 steklenic na povzetje.

Trdnjava Ivanič na Hrvaškem meseca avg. 1883.

Josip Marničič, usnjarskimojster.

Francova esenca je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezn v žledenu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravi. Steklenica 10 kr.

Razprodaja.

50 veder pravega brinjevca

se vsled zapuščine popolnoma razprodá!

50 veder 3 do 6 let starega pravega brinjevca, brinjev cvet, borovničar in zeliščar, hruševac, isterski tropinovec, grenki, pollajev cvet itd.

(2) dobi se pri

A. Lindtnerji
v Kranji.

Vse lihovine (spirituose) prodajajo se tudi na drobno in razpošiljajo.

Daje se v zakup

o sv. Jurji v Ljubljani cela hiša ali pa le prtiličje. Posebno za kakošnega branjevca pripravno, ker so vojaki blizu. Več se zve v „katoliški tiskarni“.

(3)

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču snatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim pričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpripreritno zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(25) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

je najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem žledenu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah & 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.